

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

3 Vtrum ad hæreticorum filios, & neophytos extendatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

dit, sic schismatici includuntur sub hæreticis, & hoc modo dicitur schisma non esse sine hæresi, in capit. Inter schisma, 23. q. 3. Et in eodem sensu videtur loqui dictum capit. 1. de schismaticis: nam illi schismatici hæresiarchæ ibidem vocantur, sic ergo schismatici sunt irregulares, quia sunt hæretici; imo omnes hæretici schismatici sunt, quamvis non conuertantur, vt dixit D. Thom. 2. 2. qu. 39. At proprie schismatici prout distinguuntur ab hæreticis, sunt illi qui Romanam Ecclesiam scindunt, non quidem male sentientes de potestate Summi Pontificis, sed conantes usurpare eam dignitatem, vel in aliquem, cui iure non competit, illam transferre: & pro his schismaticis non inuenio irregularitatem ipso iure impositam. Nam in dict. cap. 1. de Schismaticis (licet demus de his proprie loqui iuxta Rubricam, quæ distincta est ab altera de hæreticis) nullum est verbum, quod irregularitatem significet: sed primū indicatur suspensio à potestate ordinandi, ibi, *ordinationes ab eis factas irritas esse censemus*. Deinde indicatur suspensio à collatione beneficiorum, & administratione Ecclesiarū, vt latius inter suspensiones declarauimus. In dict. aut capit. *Qui contra*, generaliter est sermo de his, qui agunt contra pacem Ecclesiæ, sub quibus merito includuntur schismatici: tamen pœnæ, quæ ibi designantur, omnes sunt per homines imponendæ, vt in textu manifestum est. Denique in capit. *In nomine Domini*, 23. d. vbi cōtra hos schismaticos pœnæ afferuntur, nulla sit mentio irregularitatis, sed grauissimi anathematis ipso facto incurrendi, & depositionis, non ipso facto impositæ, sed ferendæ: verba enim textus sunt. *Ab omni Ecclesiastico gradu, in quocumque fuerat prius sine retractione deponatur*. Idemque intelligi potest ex cap. *Licet*, de Electione, & cap. *Vbi periculum*, eod. tit. in 6. & ex Theologis in propria materia & Summis verbis. *Schismatici*, qui recedentes schismaticorum pœnas, huius non meminerunt. De quo etiam videri potest Eymericus cum Commentariis Francisci Pennæ in 2. p. Directorij, q. 48 & Turrecremata lib. 4. Summæ, p. 1. c. 8.

Suspectus de hæresi an incurrat hæreticorum irregularitatem.

Quinto extenditur hæc irregularitas ad suspectos de hæresi, vt late tractat Maiolus lib. 3. capit. 17. quamvis ibi indicet hanc irregularitatem, non tam pertinere ad pœnam hæresis, quam ad irregularitatem ex infamia, de qua infra dicturi sumus. probat autem hanc irregularitatem ex ca. ult. d. 30. vbi sic dicitur, *Iste non obediens, nec suspensionem hæresis à se remouens, deponatur de ordine clericatus, & ex cap. Infames*, 6. qu. 1. vbi & suspecti, & rectam fidem non habentes, ad sacros gradus dicuntur non prouehendi. Idemque non obscure colligitur ex capit. *Inter sollicitudines*, de Purgatione canonica.

Aduertere autem possumus, suspensionem hæc interdum prouenire ex alio crimine includente cooperationem ad hæresim, quale est fauere, recipere, E aut defendere familiaritatem habere cū heretico & in hoc genere suspensionis duplex irregularitas videtur incurri, vna ratione talis criminis, iuxta superius dicta, alia ratione suspensionis vehementis de hæresi. Nihilominus tamen existimo vtramque incurri per modum vnius, vel potius esse vnam tantum. Quamquam enim verum sit, vtramque rationē in illo casu esse per se sufficientē ad inducendam irregularitatem: tamen, cum per se imposita sit propter tale crimen, quod intrinsece & per se habet coniunctam talent suspensionem, vel infamiam, propter vtramque rationem imposita est: sicut hæreticus ipse non incurrit duas irregularitates, vnam propter delictum, aliam propter infamiam. Aliquando vero inducitur hæc suspicio ex alio crimine, quod formaliter non in-

cludit cooperationem, fauorem, aut defensionem hæreticorum, vt videtur esse schisma, aliquo enim modo reddit hominem suspectum de hæresi, iuxta Extrauagant. *Ad certitudinem*, de Sentent. excomm. 3. caput. Similis est suspicio iuris de illo, qui per annum excommunicationem sustinuit, iuxta cap. *Cum contumacia*, de Hæreticis in 6. & cap. *Excommunicamus*, 1. §. *Qui autem*, de Hæreticis: & generalius in Tridentino sess. 25. capit. 3. De quibus, & de aliis causis huius suspensionis videri potest Franciscus Penna in Directorio 3. part. Comment. 24. numer. 109 cum aliis quos allegat. Et in his casibus quamvis ratione talis delicti per se non incuratur irregularitas, incurri tamen potest ratione suspensionis. Differt tamen hæc irregularitas à præcedente, quod hæc non imponitur proprie per modum pœnæ, sed solum per modum indecentiæ ortæ ex infamia, ideoque ablatam tali infamia, & purgata suspicione, auferetur talis irregularitas, vt patebit ex dicendis infra de infamia. Vnde maiori ratione hoc dicendum erit, si contingat, hanc suspensionem generari absque aliquo delicto, vt quia aliquis natus est, vel educatus inter hæreticos, vel quia necessitate aliqua compellus, ad eorum terras confugit, vel quia bona fide cum eis familiaritatem habuit ignorans eorum errores. In his enim & similibus casibus sufficienter purgata suspicione, auferri existimo irregularitatem. Atque ita sentit Maiolus supra.

Denique aduerto, suspensionem hanc duplicem à nobis distinguī posse, vnam iuris, & alteram facti. Prior est quando inducitur per indicia iure probata, vt est illud de pertinacia vnius anni in excommunicatione posterior est quando ex conditione ipsius operis abque alia iuris dispositione talis suspicio generatur. Inter quas prior suspicio videtur esse maior, magisque certa, maioremque purgationem requirere: posterior autem prudenti arbitrio iudicanda est, non tamen sine magno fundamento est admittenda. De qua re, præter citatos auctores, videri potest Bernardus Diaz in Practica capit. 148. & plura dicemus infra agentes de infamia.

Sexto hinc facile intelligitur alia extensio huius irregularitatis, quam dicuntur etiam incurrit, qui pactum cum dæmone habent, eumque colunt, aut inuocant, vel responsa ab eo petunt: formaliter enim nullam inuenio irregularitatem in iure propter hoc crimen impositam. Tamen, per hoc delictum aliquis de hæresi suspectus efficitur, vt tradidit Glossa in cap. *Accusatus*, §. *Sane*, verb. *Sapienter*, de Hæret. in 6. quam esse communiter receptam affirmat Penna in Directorio, 3. part. Comment. 24. nu. 109. & Zanchinus tractat. de Hæreticis cap. 21. num. 7. & sumi potest ex capit. *Non obsecratis*, cum aliis, 26. quæst. 7. Hanc ergo ob causam potest ex tali facto irregularitas contrahi, non quidem per se ratione delicti, sed quando tale fuerit, vt suspensionem hæresis inducat: quod in aliis criminibus obseruandum est, de quibus postea dicemus.

SECTIO III.

Vtrum, Hæc irregularitas ad hæreticorum filios, & ad neophytos in fide extendatur.

Vod ad filios & nepotes hæreticorum attinet expressa est iuris dispositio in cap. 2. §. *Hæretici*, de Hæreticis, in 6. vbi idem canonicum impedimentum, quod imponitur hæreticis, & fautori- bus eorum, ad filios illorum vsque ad secundam generationem extenditur. Quod declarat ex cap. *Statutum*, 2. eodem tit. Primo quoad nepotes, seu tandem secundam generationem, vt solum habeat locum in fi-

D. Thom.

Cap. Qui contra 24. q.

Cap. In nomine Domini 23. d.

Eymeric. Penna. Turrecrem.

Maiol.

ca. ult. d. 30

ca. Infames 6. Inter sollicitudines de Purgat. ca. non.

Primum caput unde potest hæc suspicio prouenire.

3 Caput huius suspicio nis.

in filiis per lineam paternam: per matrem vero in prima generatione filiat. Quod fortasse ideo factum est, quia filius magis videtur patrem representare vel imitari, quam matrem. Hoc autem ita intelligitur, ut si mater fuerit hæretica, filij eius, non autem nepotes, irregulares sint: si autem pater fuerit hæreticus, filius, & nepotes irregulares fiant: filia vero non est capax irregularitatis, neque etiam eius filij eam incurrunt, quia iam descendunt ab hæretico per lineam maternam, & sui partis conditionem sequuntur. Vide Anton. Gomez libr. 3. Var. capit. 2. numer. 4. Secundo intelligitur tantum de filiis hæreticorum, qui in suo errore, & diuisione ab Ecclesia moriuntur. Nam, si conuertantur & reconcilientur Ecclesie, filij non contrahunt talem inhabilitatem. Et in hoc voluit lex constituere differentiam inter ipsummet, qui crimen committit, & eius filios: nam ille, quamuis Ecclesie reconcilietur, adhuc manet irregularis, donec dispensetur: filij vero non indigent dispensatione post parentis reconciliationem. Meritoque hæc moderatio lata est hæc pœna: nam licet ob criminis grauiatam, & infamiam, & alias causas potuerint parentes in filiis etiam puniri, ut latius prosequitur Castro de Iusta hæreticorum punitione, cap. 10. nihilominus tamen iuste fuit hæc pœna grauius & inseparabilis imposita ipsi delinquenti, quam eius filijs. Quod etiam utile esse potuit aliquo modo, ut ipsi parentes facilius conuertantur. Denique constat ex eisdem iuribus, hoc non solum de filiis hæreticorum, sed etiam de filiis fautorum, & credentium eorum intelligi, de omnibus enim illis sit expressa mentio in dicto textu. Atque hæc est communis doctrina, ut patet ex Glossa ibi, & Doctoribus, & Summistis verbo, Irregularitas, Nauarro ca. 27. nu. 205. Maiolo libr. 5. cap. 46. Eymerio in directorio Inquisitorum. 3. p. quaest. 114. & 115. vbi Penna materiam latissime disputat, & alios refert: tractatque duas graues quaestiones breuiter expediendas.

² Prior est, de quibus filiis hoc intelligendum sit, Ad quam respondeo omnis opinionibus, de omnibus intelligendum hoc esse: nam cum lex nihil distinguat, sed filios absolute nominet, omnes plane comprehendit, nec nos possumus eam limitare, aut conuenienti aliqua ratione inter filios distinguere. Itaque comprehenduntur in primis filij legitimi, & omnes illegitimi cuiuscunque modi, non enim debent esse melioris conditionis, eo quod turpius geniti sint. Deinde de comprehenduntur filij, siue ante, siue post patris lapsum nati. De qua re generalis controuersia est inter autores, an filij nati ex patre hæretico antequam lapsus fuerit in hæresim, & que participant pœnas, quæ ad filios extenduntur, ac illi, qui post lapsum nati sunt. Cuius patrem negantem defendit Simancas in Catholicis institutionibus tit. 23. cum multis, quos refert. Partem autem affirmantem defendit Castro lib. 2. de Iusta hæreticorum punitione, cap. vlt. & lib. 1. de Potestate legit pœnalis, cap. 7. & Couarr. libr. 2. Variarum, capit. 8. numer. 5. Antonius Gomez tom. 3. Variarum cap. 2. num. 16. & Gregorius Lopez partita 7. tit. 1. 2. verb. *Sus filios*, quaest. 1. Quidquid vero fit de aliis pœnis, aut de iure ciuili, vel communi, vel proprio Regni Hispaniæ, quoad pœnam de qua nunc agimus, & quoad ius canonicum, quo introducta est: hæc posterior sententia, atque adeo assertio posita vtriusque huius videtur. Tum quia etiam quoad hanc partem iura citata generatim & indifferenter loquuntur: tum etiam, quia in dict. ca. *Statutum*, 2. hoc explicatur de filiis, & nepotibus hæreticorum, credentium, & aliorum huiusmodi, qui tales esse, vel tales decessisse probantur. Ergo, ut filius sustineat hanc pœnam, satis est quod pater eius hæreticus esse probetur: hoc autem satis probatur, etiam si post genitum filium in hæresim incidit; alias oportebit probare patrem non

solum esse, sed etiam fuisse hæreticum antequam filium generaret, quod lex non requirit, nec nos possumus illud addere sine maiori fundamento, cum in iure canonico nullum apparet, nec ratio, quæ vrgeat. Nam illa ob quam hæc pœna deriuatur in filios, non est quia parentiam erat infectus quando genuit filium, ut propterea virus in ipsum transfusisse videatur, nam hoc non est veluti originale peccatum, quod per generationem transfundatur; neque hæc pœna est propter cooperationem, aut imitationem paterni delicti (quamquam hæc non minus, vel fortasse magis presumi possent in filio iam nato, quando delictum sit, quam in postea concepto) sed est propter puniendum gratius ipsum patrem, non tantum in se, sed etiam in filiis: ad hoc autem impertinens est, quod filij fuerint iam nati, necne, ante lapsum in hæresim. Aduertendum autem est illud verbum, *Probentur*, quia ut filij incurrant hanc pœnam, necesse est, ut parentes in iudicio fuerint conuicti, vel confessi, vel saltem ut res sit satis publica, & omnibus probata. Dices, ergo etiam si filius hæretici ordinatus sit antequam pater incidere in crimen hæresis, remouendus erit ab executione ordinum. Patet sequela, quia si non esset ordinatus, contraheret irregularitatem: ergo tunc etiam contrahit quædam potest. Consequens autem videtur absurdum, nimirum, ut aliquis priuatur, quo fungitur gradu, quem propria culpa ab illo non deiecit, ut dixit Gregorius libr. 10. Epist. 8. Respondetur, in eo casu probabile esse filium non priuari vsu ordinum, quia iam habet ius acquisitum, ut dixit Glossa in cap. *Satis peruersum*, dist. 50. & sumitur ex Simancas de Catholicis institutionibus tit. 29. n. 20. vbi alios refert. Et ad hoc potest expendi cap. 2. §. *Hæretici*, de hæreticis, in 6. in verb. *Admittantur*, non enim præcipit ut deiciantur, vel ut priuentur beneficijs, aut officijs iam obtentis: idem ergo est de ordinibus. Quod procedit, non solum quando filius acquisiuit ius ante delictum patris in re ipsa commissum, sed etiam si fuit acquisitum ante sententiam declaratoriam criminis propter eandem rationem, ut iidem auctores dicunt.

Altera quaestio est, an dicta declaratio c. *Statutum*, habeat locum in hæreticis relapsis, qui reconcilientur Ecclesie, & brachio seculari traduntur, an scilicet, filij eorum, vel nepotes per illum textum excipiantur ne irregulares fiant. Et est ratio dubij, quia in illo textu limitatio fit ad hæreticorum filios, qui tales esse, vel tales etiam decessisse probantur. Sed licet parentes combusti sint, filij eorum non sunt filij talium hæreticorum, qui hæretici esse aut decessisse regul. probentur. Atque hanc partem secuti sunt auctores graues, quos Penna supra citat. Ipse vero contrariam tenet sententiam cum Ioanne Andrea, Simancas, & alijs etiam, quos refert: & videtur hæc fuisse sententia Glossæ in dict. textu, verb. *Reincorporatos*. In quo verbo præcipuam vim faciunt auctores huius sententia: quia non dicuntur Ecclesie reincorporari, nisi qui ad gremium Ecclesie iterum admittuntur. Sed profecto etiam relapsi, si sufficientia Pœnitentia & fidei signa ostendant, absolendi sunt à censurâ, & à culpa, quamuis postea sint corporaliter puniendi: ergo prius reincorporantur Ecclesie, nam per absolutionem à censura fit hæc reincorporatio. Quod autem post hanc admissionem ad Ecclesiam, oporteat in ea persistere diutius, aut non priuari vita corporali, ut illa sit vera incorporatio, nulla videtur sufficienti ratione probari, cum hæc reincorporatio spiritualiter intelligenda sit, solumque fiat per aburationem errorum, & professionem fidei ex parte rei, & absolutionem ex parte Ecclesie.

Sed vrgent, quia textus ille non tantum requirit hos hæreticos emendatos, sed reincorporatos, non potest autem dici emendatus, qui in crimen, quod abiurauerat, relapsus est. Sed hoc minus vrget, nam relapsus, quatenus talis est, non potest dici emendatus à tali

Notandum.

Gregor.

An filij re-

lapsi qui

reconcilian-

tur Ecclesie

et tamen se-

culari bra-

chio tradun-

tur, sint ir-

regul.

Pari affir.

Penna.

Ioan. And.

Simancas.

Glossa.

Pars me-

4

Obiectio.

Solutio.

tus à tali lapsu; tamen, si post relapsu, ipsius reincidenti veram poenitentiam agat, ab utroque lapsu potest esse vere emendatus. Et patet, quia prius quam huiusmodi reus absoluitur à censura, & culpa, iudicandus est emendatus, alias non potest digne absolui: at in prædicto casu omnino absolvendus est: ergo supponitur emendatus. Alia verba, quæ in illo textu sequuntur, videtur magis fauere huic sententia, quia non solum requiritur ut isti sint emendati, & reincorporati; sed additur, Et pro culpa huiusmodi ad mandatum Ecclesiæ poenitentiam receperint, quam ipsi vel iam perfecerint, vel humiliter persequutioni eius insistant vel parati fuerint ad recipiendam eandem. Per quæ verba satis significari videtur, talem requiri reconciliationem, quæ admittat veniam & det locum poenitentia, quæ omnia simul sumpta non habent locum in relapsis. Veruntamen neque hæc verba omnino cogunt, præsertim propter illud vltimum membrum distinctiue, vel parati fuerint ad recipiendam eandem: nam hæc pars verificari potest etiam in relapsis vere conuersis, nam ipse paratus est ad recipiendam poenitentiam. Nihilominus modus ille loquendi iuxta communem vsu indicat sermonem esse de his: qui ad poenitentiam admittuntur, vel iuridice admitti possunt, ideoque licet prior sententia videatur benignior, hæc in rigore videtur verior. Iuxta quam consequenter idem dicendum est de filiis hæresarchæ, quamuis relapsus non fuerit, quia etiam non ita reincorporatur, ut ad poenitentiam admittatur, prout in eo textu postulari videtur. Idemque dicendum est de illo, qui negat delictum hæresis, de quo conuictus est, & propterea traditur brachio seculari, quia ille nec emendatus dici potest, nec reincorporatus, cum non absoluitur: & in foro Ecclesiæ probatus est esse, & decedere hæreticus quidquid ipse neget. Denique tanta est infamia, quæ ex hac poena parentis filius creatur, ut vel propter eam causam non fuerint excipiendi.

De Neophytis. Secunda conclusio.

DE Neophytis dicendum secundo est, illos esse irregulares. Ut probetur aduerto, vocem, Neophytus, esse ambiguam. Generatim enim significat nouum in statu, vnde aliquando nouitius dicitur Neophytus, tanquam in religione nouus, cap. ult. distin. 48. & Greg. lib. 7. Epistol. 110. De quo nouitio conuersionis esse solet, an pro tunc sit irregularis ad ordines, de qua alibi dicam, est enim à præsentia materia aliena. Sic etiam dici potest Neophytus in clericali: qui recens ordinatus est, ut sumitur ex multis decretis distinction. 59. & 61. Et in eo considerari potest irregularitas, pertinet vel ad defectum ætatis, vel ad seruanda interstitia Ecclesiastica, vel debitum ordinem ne per saltum ascendat: quæ omnia ad præsens non spectant, & supra tractata sunt. Alii ergo dicunt Neophytus, qui est in fide Christiana nouus, vnde etiam catechumenus sic aliquando vocatur, cap. Neophyti, de Consecrat. dist. 1. ex Conc. Carthaginen. 4. cap. 86. Ille vero etiam non spectat ad præsentem considerationem, quia est plus quam irregularis, ut supra dictum est. Igitur hic Neophytus dicitur, qui in ætate adulta baptizatus est, & nouus est in baptismo: hæc namque duæ conditiones exiure colliguntur: non enim dicuntur Neophyti in fide, nisi vel catechumeni, vel qui post catechismum recenter sunt baptizati, quod solum habet locum in adultis. De hoc ergo Neophyto intelligitur assertio posita, quæ communis est. Censeturque hæc irregularitas Apostolica seu ab Apostolis instituta. Probatur ex illo 1. ad Timoth. 3. Non Neophytum, ne in superbiam elatus, in iudicium incidat Diaboli. Ibi tamen solum de Episcopo Paulus loquitur. Et ratio quam subiungit, videtur specialiter dignitatem Episcopalem respicere, quia Neophytus

Replicat.

Emendatur.

Resoluit.

Vox Neophytus quid significet.

Irregularitas hæc ab Apostolis instituta. 1. ad Tim. 3.

A subito ad illam dignitatem euectus, facile posset in superbiam effertur. Vnde in can. 77. Apost. solum dicitur, Non est æquū, eum, qui ex vita Gentili accesserit, & baptizatus fuerit, protinus Episcopum fieri. Tamen in Conc. Nic. c. 2. æque fit sermo de Episcopatu & presbyterio. Et subditur, Et post baptismum multa probatione indiget: euidens namq. est Apostolicum præceptū dicens, Non neophytū, &c. Et in Conc. Laodic. ca. 3. dicitur, Non oportere eos, qui nuper sunt illuminati baptizare, in sacerdotali ordine promoueri. At vero in Conc. Arelat. 2. cap. 1. dicitur, O dinari ad Diaconatum, vel Sacerdotium neophytam non debere. Et in Conc. Sardic. c. 13. dicitur, Ne ratio, nec disciplina patitur, ut temere vel leuiter ordinetur, aut Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, qui neophytus est, maxime cum & magister gentium beatus Apostolus ne hoc fieret, denunciasset & prohibuisset. De Subdiaconis, & inferioribus ordinibus non ita expresse loquuntur antiqua iura: nec mirum, quia neq. omnium illorum ordinum inferiorum est ita frequens mentio in illis. Tamen sine dubio dum de Diaconatu loquuntur, vel Presbyterio, cū proportionem reliquos ordines subintelligunt, cum alias sepe statuant eadem iura, in omnibus ordinibus seruandam esse debitam probationem in inferiori, prius quā ad superiorem ascendatur, ut videlicet fere tota d. 59. & 61. & in Conc. Romano sub Syluestro, cap. 11. & in Tridentino sess. 23. in Reformat. cap. 11. & sequentibus. Vnde Greg. libr. 4. epist. 51. alias cap. 95. Ad sacros inquit ordines Paulus Apostolus neophytum venire prohibebat. Vbi non videtur loqui de ordinibus sacris in eorum, quo nunc maiores ordines ita vocamus: sed absolute de toto clericali ordine. Ratio etiam, quam Paulus insinuat, in omnibus ordinibus cū proportionem locum habere: nam in quolibet ordine inchoatur suo modo Ecclesiastica dignitas, & ideo in quolibet esse potest elationis periculum, si inordinate ad illum ascendatur. Accedunt etiam alia rationes, quæ in citatis canonibus attinguntur: quia recenter conuersus ad fidem, neque in doctrina fidei potest esse satis instructus, neque in Ecclesiasticis rebus expertus, imo neque in constantia fidei satis probatus.

Queret tamen aliquis, quanto tempore iudicandus sit aliquis neophytus, ut possit post baptismum suscipere ordines recipere, quia iura nihil circa hoc specialiter disponunt, sed absolute loquuntur de neophyto, & ad summum vocant recenter illum natum seu baptizatum. Quanto autem tempore dicendus sit recenter baptizatus, non declarant. Solum dicit Gregor. in dict. Epist. 110. libr. 5. Neophytus tunc dicebatur, qui in intro sancta fidei erat eruditione plantatus, ut refert Gratianus: nam in originali solum dicitur, Qui in sancta fide erat eruditione plantatus, libro autem 4. Epist. 51. addit, Qui adhuc non iterum in fide plantatus. Et subiungit, nunc etiam neophytum reputari, qui adhuc nouus est in sancta conuersatione. Quanto autem tempore, aut quomodo indicandus sit nouiter plantatus in fide, nulla certa regula videtur posse discerni. Nisi quis fortasse dicat, eū, qui in adulta ætate baptizatus est, semper reputari recenter conuersum, etiam si multo tempore reuiuat, ita ut nunquā possit sine dispensatione ordinari. Sed hoc nullo iure fundari potest, imo oppositum insinuant citata iura, quia in eis dicitur, neophytum non esse admittendum vsq. ad sufficientem probationem, & instructionem, id est, donec neophytus esse desinat: ergo non est necesse ut sic baptizatus, semper neophytus sit. Ad quod etiam faciunt verba illa c. Eam re de Rescriptis. Pro eo vero quod Iudeus existeret, eum designari non debes. Vbi Doctores, & specialiter Felinus 12. notant, infidelitatem præcedentem non nocere conuerso, ut promouetur, nisi fuerit hæreticus, vel nisi fuerit de recenti conuersus. Hinc Nauarr. ca. 27. num. 205. ait, non esse reputandum neophytum, qui

ante

ante decem, vel plures annos conuersus est: quod non alia ratione, vel textu probat, est tamen per se verisimile, quia tempus decem annorum sufficientissimum est ad probationem, instructionem, & experientiam, quam Ecclesia in neophytis desiderat: & quia decem tempus adeo diuturnum in iure existimatur, & quasi perpetuum reputatur.

Conclusio. Dico tamen nullam posse certam temporis regulam in hoc negotio assignari, sed prudens iudicium necessarium esse, quia nec tempus diuturnum sufficit, si alia necessaria non concurrant, & tot signa fidei, charitatis, doctrinae, prudentiae, & aliarum virtutum concurrere possunt, vt intra breue tempus possit aliquis ordinari: sic enim aliquando legimus factum in Ecclesia, vt sanctissimi viri statim ad Episcopatum repente eligantur, etiam ante susceptum baptismum. Vnde est illud Ambrosii epistolae 82. alias 25. Neophytus prohibetur ordinari ne extollatur in superbiā: sed, si non deest humilitas competens sacerdotio, ubi causa non heret, vitium non imputatur. Quae verba ita retulit Gratianus distinctione 61. cap. Neophytus. Ambrosius vero eum de sua ordinatione loqueretur, interposuit haec verba notanda, Si dilato ordinationi desunt, vis cogentis est, quae nimirum est humilitatem & dignitatem electi demonstrabit. Existimo tamen hoc prudens iudicium quoad inferiores clericos ad Episcopum pertinere, nam quoad Episcopos proprium est Summi Pontificis, a quo debent confirmari: quoad alios vero committendum non est iudicio cuiuscunque prudentis, aut inferioris, pastoris cum approbatio ordinandorum ad Episcopum pertineat: neque etiam videtur Episcopis hac facultas deneganda, cum in hoc iura nihil disponant, nec certum tempus limitent. Neque est haec propria dispensatio in irregularitate, quia haec irregularitas non habet certum durationis tempus, & ita solum est quaedam authentica declaratio, quod talis irregularitas in tali persona finita iam sit. Vnde, si contingeret, propter necessitatem alicuius Ecclesiae, & penuriam ministrorum expedire aliquē adhuc neophytum, & per se ac absolute non dum satis habilem ad ordines, ad ordines admitti, non credo id posse fieri arbitrio solius Episcopi, sed necessariam esse dispensationem Pontificis, quia illa iam non est declaratio finitae irregularitatis, sed dispensatio in illa, quae cum sit dispensatio in precepto Apostolico, & nullibi legatur Episcopo commissa, non videtur ei permittenda. Quin potius, quoties aliquis ab ipsomet baptismo (vel sic dicam) ad ordines assumendus est, quantumvis propter insignes animi dotes assumatur, videtur necessaria dispensatio Pontificis: quia non obstat quicumque alia dignitate personali, necessaria est aliqua temporis dilatio moralis, ideoque nunquam id factum, & probatum legimus, nisi ex aliqua speciali motione Spiritus sancti, & interueniente publico consensu Ecclesiae seu Episcoporum, ac fere semper ipsius etiam Summi Pontificis.

Tertia Conclusio. Dico tertio, Filij neophytorum, qui ante vsum rationis baptizantur, irregulares non sunt. Probat quia ipsi non sunt neophyti, vt ex dictis patet, nec quia parentes eorum sunt, vel fuerunt neophyti, ideo ipsi sunt irregulares: quia in iure talis extensio non inuenitur. Proceditque haec assertio, siue hi filij nati sint post baptizatos parentes, siue antea, dum modo ante vsum rationis baptizati sint. Imo etiam habet locum, licet parentes baptizati non fuerint, obeandem rationem, quod ipsi nunquam sunt neophyti, & ob conditionem parentum nullibi sunt irregulares. Neque in hoc est eadem ratio de his, & de filiis haereticorum, quia ibi causa irregularitatis est delictum parentis, quod punitur etiam in filiis, & redundat in infamiam eorum: hic autem irregularitas parentis non est propter delictum, sed solum propter nouitatem status, quae in ipso causat indecentiam ad ascendendum subito ad clericalem sta-

A tum, quae nouitas non habet locum in filio, qui ab infantia baptizatus est, neque in eo causat indecentiam, aut veram infamiam apud Deum. Atque ita sentit Nauarr. dict. nu. 205. Qui consequenter infert non esse irregulares illos, qui vulgo, Christiani noui, appellantur, quia illi non tantum filij sunt, sed nepotes, vel in alio etiam inferiori gradu descendentes à Christianis, quia à Iudaismo, vel Paganismo conuersi sunt ad fidem. Hoc autem intelligendum est cum duplici limitatione. Vna est, vt intelligatur ex vi iuris communis, nam per statuta particularia alicuius Regni, vel Prouinciæ possunt excludi. Oportet tamen vt talia statuta per Sedem Apostolicam confirmata sint. Alia est, vt hoc intelligatur per se, & ex vi talis originis: nam si aliunde talis persona sit suspecta in fide, ex hoc capite erit irregularis, iuxta superius dicta, oportet tamē vt suspicio sit rationabilis & prudens & in individuo de tali persona, alioquin iniuria illi fieret, ideoque hoc suspicionis genus, quod alicubi generale est in opinione vulgi, per se non sufficit ad reddendas irregulares particulares personas, licet possit sufficere vt interueniente Pontificis auctoritate, possint condi statuta, quibus excludantur.

Sed obijci potest contra hanc partem, cap. Constituit, 17. quæstion. 4. quod sic habet, Constituit Summum Concilium, vt Iudei aut hi qui ex Iudeis sunt officia publica nullatenus appetant. Vbi Iudei appellari videntur, qui ex Iudaismo ad fidem conuersi sunt, & Glossa videtur exponere, & cum ea Tiraquellus in tract. de Penis temporandis, caus. 51. numero decimo nono, hi autem, qui ex Iudeis sunt, dici videntur filij talium Iudeorum: ergo etiam filij horum neophytorum sunt irregulares ex vi illius textus. Respondeo, textum illum sumptum esse ex Concilio Toletano Quarto, Cano. 65. in quo manifeste est Sermo de Iudeis, qui illo tempore in Hispania legem suam profiteri mittebantur. Quod patet cum ex ipsa Iudeorum appellatione: nunquam enim Concilium homines iam baptizatos & ad fidem conuersos, Iudeos appellauit: tum etiam, quia statim distinguit illos à Christianis, dicens, quia sub hac occasione Christianis iniuriam faciunt. Nec Glossa, aut Tiraquellus aliter vocem illam, Iudei, interpretantur: sed sub alia scilicet, qui ex Iudeis sunt, comprehendunt eos, qui ex Iudeis de nouo sunt ad fidem conuersi: quod non obstat his, quae diximus, nam licet hunc sensum admittamus, isti non excludantur, quia filij Iudeorum sunt, sed quia ipsi neophyti sunt. Per se autem est difficilis illa interpretatio, quia hos etiam videtur Concilium à Christianis distinguere in verbis ante ponderatis: & ideo verisimilis est alia Glossæ interpretatio, ex Iudeis, ibi appellari omnes familiares eorum, seu qui ex familia eorum sunt præsertim filij familias, vt ibi Turrecremata cum aliis notauit, late impugnans priorem expositionem. Vbi etiam ait, ex Iudeis appellari presbiteros, qui Iudaismum profitebantur, licet ex eorum origine non essent. Addo etiam ibi officia iuxta subiectam materiam, appellari Magistratus, & alia officia, quæ pertinent ad politicam & temporalem gubernationem Christianorum, vt ex ipso Concilio satis constat.

SECTIO IV.

Vtrum, propter simoniam vitium, vel aliud religioni contrarium, irregularitas incurralur.

Ircæ quæstionem hanc generatim existimo nullam propriam irregularitatem propter hæc crimina, per se loquedo, seu seclusa infamia, incurri, ex illo fundamento, quod hæc poena non inue-

Nauarr.
Coroll. ex-
penditur.

C. Constituit.
17 q. 4. obij-
ciuntur.
Gloss.
Tiraquell.

Expositum.

Conclusio
generalis.